

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษา การดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยขอเสนอขั้นตอนการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2548 ในโรงเรียนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จาก 27 โรงเรียน จำแนกเป็น ครูผู้สอน จำนวน 862 คน และนักเรียน 3,099 คน รวมทั้งสิ้น 3,961 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 111) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 621 คน ซึ่งมีลำดับขั้นการสุ่มและจำแนกได้ดังตามตาราง ดังนี้

2.1 กำหนดจำนวนโรงเรียนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยกำหนดเอาจำนวนทั้งหมด 27 โรงเรียน

2.2 กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างของจำนวนครูผู้สอน โดยการสุ่มแบบเจาะจง โดยเลือกมาโรงเรียนละ 10 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 270 คน

2.3 สุ่มกลุ่มตัวอย่างของจำนวนนักเรียน โดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง โดยกำหนดเอาจำนวนนักเรียน โรงเรียนละ 13 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 351 คน ดังแสดงในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ครูผู้สอน	862	270
นักเรียน	3,099	351
รวม	3,961	621

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักเรียน ในโรงเรียนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ Likert แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามการปฏิบัติ ดังนี้

5 หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติ	มากที่สุด
4 หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติ	มาก
3 หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติ	ปานกลาง
2 หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติ	น้อย
1 หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติ	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด โดยสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่โรงเรียนควรนำมาจัดการเรียนรู้

2. การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา ทฤษฎี หลักการ บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ศึกษาวิธีการสร้างและวางแผนสร้างแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ คำถาม ปลายเปิดและแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีของลิเคิร์ท จากหนังสือคู่มือ การวิจัย การวิจัยเชิงปฏิบัติการของวิเชียร เกตุสิงห์ (2541 : 34-51) และจากหนังสือการวิจัย เบื้องต้นของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 63-77)

3. สร้างแบบสอบถาม และนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อ ตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเป็นปรนัย แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความ เที่ยงตรงตามโครงสร้างของแบบสอบถาม ตลอดจนตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้อง ของภาษา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

4.1 นายวัลลภ วรรณประเทาว์ ตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการ ระดับ 8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 วุฒิ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

4.2 นายสมหมาย โมฆรัตน์ ตำแหน่ง ผู้บริหารการศึกษา ระดับ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 วุฒิ กศ.ม. (การวัดและประเมินผล)

4.3 นางวิไลวรรณ เทียบดอกไม้ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้าน โลกกลาง วุฒิ ค.ม. (การบริหารการศึกษา)

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ และนำไปทดลองใช้กับ ประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างใน โรงเรียนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 1 จำนวนครู 45 คน และ นักเรียน 50 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถาม (reliability) โดยใช้สูตรของ Cronbach's Alpha Coefficient (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึง ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเข้าเก็บข้อมูล ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ถึง

ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 27 โรงเรียน และขอความอนุเคราะห์นำแบบสอบถามส่งให้กับกลุ่มตัวอย่าง และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งนัดหมายเวลาในการเก็บแบบสอบถามคืน แบบสอบถามส่งและรับคืนด้วยตนเองทุกฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ แล้วคัดเลือกฉบับที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์

2. จำแนกแบบสอบถามตามลักษณะของตัวแปรอิสระ คือ ครูผู้สอนและนักเรียน ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถาม โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 34) ดังนี้

ระดับการปฏิบัติ		คะแนน
ปฏิบัติมากที่สุด	ให้	5
ปฏิบัติมาก	ให้	4
ปฏิบัติปานกลาง	ให้	3
ปฏิบัติน้อย	ให้	2
ปฏิบัติน้อยที่สุด	ให้	1

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยลำดับดังนี้

3.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วนำมาแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 111) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	แปลความว่า
4.51 – 5.00	ระดับปฏิบัติมากที่สุด
3.51 – 4.50	ระดับปฏิบัติมาก
2.51 – 3.50	ระดับปฏิบัติปานกลาง
1.51 – 2.50	ระดับปฏิบัติน้อย
1.00 – 1.50	ระดับปฏิบัติน้อยที่สุด

3.2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ t -test

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติ ดังนี้

5.1 สถิติที่ใช้ในการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

5.2 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

5.2.1 ร้อยละ

5.2.2 ค่าเฉลี่ย

5.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ใช้การวิเคราะห์ t -test